

Силабус
освітньої компоненти
Соціальна робота в пенітенціарних установах
2026-2027 навчальний рік

Освітня програма: «Соціальна робота та соціальна педагогіка».

Спеціальність: 231 Соціальна робота.

Галузь знань: 23 Соціальна робота.

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Викладач	Петровська Катерина Володимирівна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/petrovska-kateryna-volodymyrivna/
Контактний телефон	+380664175473
E-mail викладача	ev_petrovska@bdpu.org.ua
Графік консультацій	Що п'ятниці з 13.00 до 14.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Форма здобуття освіти	Кількість кредитів/ год.	Лекції	Практичні/семінарські /лабораторні заняття	Самостійна робота	звітність
денна	3 / 90	16	14	60	екзамен

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: пенітенціарна система, пробація, соціальна робота, суб'єкти пробації, засуджені, соціальна підтримка, оцінювання ризиків, консультування, ресоціалізація, соціальна адаптація.

Мета курсу: сформувати професійну готовність здобувачів вищої освіти до здійснення соціальної роботи в пенітенціарній та пробаційній системах, зокрема до оцінювання потреб і ризиків, надання соціальної підтримки та консультування, взаємодії із суб'єктами пробації й іншими категоріями отримувачів послуг, підготовки до звільнення та сприяння ресоціалізації й соціальній адаптації.

Предметом освітньої компоненти є теоретичні, правові та практичні засади соціальної роботи з особами, які перебувають в установах виконання покарань, готуються до звільнення або є суб'єктами пробації, а також технології їх соціальної підтримки, супроводу, ресоціалізації та соціальної адаптації.

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності:

ЗК-11 Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

СК-5 Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК-11 Здатність до надання допомоги та підтримки клієнтам із врахуванням їхніх індивідуальних потреб, вікових відмінностей, психологічних, гендерних, етнічних та інших особливостей.

Результати навчання:

ПР-5 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПР-13 Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.

ПР-20 Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

Зміст курсу:

ЗМ 1. Теоретичні засади соціальної роботи в пенітенціарній та пробаційній системах.

Предмет, основні категорії пенітенціарної соціальної роботи, міждисциплінарний зв'язок. Принципи, завдання та функції пенітенціарної соціальної роботи в установах виконання покарань (УВП). Пенітенціарна соціальна робота: предмет, основні категорії, міждисциплінарний зв'язок. Основні принципи, завдання та функції пенітенціарної соціальної роботи в установах виконання покарань. Ефективна ресоціалізація як мета пенітенціарної соціальної роботи. Структура кримінально-виконавчої служби (пенітенціарної системи) в Україні. Кримінальна субкультура в Україні: роль та особливості кримінального сленгу, злочинний жаргон (мова аргю); значення кримінальних татуювань; особливості кримінальної ієрархії в місцях позбавлення волі. Роль обізнаності фахівців соціальної роботи в особливостях кримінальної субкультури, які реалізують соціальну роботу в УВП. Теоретичні засади пенітенціарної соціальної роботи. Психологічними концепціями покарання: концепція відплати І. Канта і Ч. Бредлі; концепція покарання як страхання чи попередження (І. Бентам і Ч. Беккарія); концепція покарання як виправлення чи перевиховання. Загальна характеристика Закону України «Про пробацію»: поняття, мета, завдання та принципи пробації; особливості національної моделі пробації, види пробації; правовий статус суб'єктів пробації.

ЗМ 2. Історія становлення та розвитку пенітенціарної системи і соціальної роботи.

Історія становлення пенітенціарної соціальної роботи. Становлення засад соціальної роботи у вітчизняній пенітенціарній системі: основні етапи. Характеристика до пенітенціарного, або карального, етапу. Перші місця ув'язнення для неповнолітніх правопорушників. Характеристика пенітенціарного, або філантропічного, етапу. Характеристика виправно-трудового етапу. Радянська виховно-трудова колонія. Характеристика реформаторського етапу. Виховна колонія на сучасному етапі розвитку пенітенціарної системи в Україні.

ЗМ 3. Сучасні моделі пенітенціарної та пробаційної систем: зарубіжний досвід.

Особливості соціальної роботи в пенітенціарній системі Швейцарії. Специфіка соціальної роботи в тюрмах Фінляндії. Діяльність соціальних служб в пенітенціарних закладах Великобританії. Міжнародні стандарти соціальної роботи із засудженими в пенітенціарних установах. Соціальна робота в пенітенціарній системі США. Соціальна робота у в'язницях Німеччини. Діяльність соціальних служб в пенітенціарних установах Великобританії. Генеза системи виконання покарань, у тому числі щодо неповнолітніх, в Україні. Історія розвитку та сьогодення служби пробації в зарубіжних країнах (США, Англія, Велика Британія, Королівство Швеції).

ЗМ 4. Пенітенціарна психологія та педагогіка в практиці соціальної роботи.

Пенітенціарна психологія: предмет і завдання. Наукові методи дослідження психологічних властивостей засуджених. Психічні стани та наміри засуджених. Психологічна характеристика засуджених, які відбувають покарання. Формування типології особистостей, які перебувають у місцях позбавлення волі. Мета виправного впливу на засуджених. Мотиви злочину, злочинні дії та наслідки: психологічний аспект. Пенітенціарна педагогіка як галузь спеціальної педагогіки. Педагогічний процес як форма впливу на засуджених. Роль

пенітенціарної педагогіки у місцях позбавлення волі. Закономірності педагогічного процесу у пенітенціарних установах.

ЗМ 5. Професійна діяльність соціального працівника в пенітенціарній системі.

Особливості професійної діяльності соціального працівника в установах виконання покарання. Теоретичні моделі професійної діяльності соціального працівника в установах виконання покарання. Кваліфікаційна характеристика спеціаліста з соціальної роботи в установах виконання покарання. Взаємодія спеціалістів з соціальної роботи з різними службами виправної установи. Опікунська рада як координатор соціальної роботи в УВП. Правові і організаційні основи соціальної роботи із засудженими. Етичні стандарти роботи соціального працівника в пенітенціарних установах. Професійно-етичні основи соціальної роботи в пенітенціарних установах.

ЗМ 6. Технології соціальної роботи із засудженими та суб'єктами пробації. Зміст соціальної роботи в пенітенціарних установах. Діагностика соціальних проблем засуджених. Методи соціальної роботи з засудженими. Соціальна робота із засудженими в карантині. Соціальний працівник виправної установи як консультант. Роль соціальної роботи із ув'язненими на етапі слідчого ізолятору. Оцінка правопорушника, її основні принципи, фактори та інструменти криміногенного ризику (скорочена та повна форма оцінки ризиків, структура форми оцінки та техніка її заповнення). Групи підтримки в місцях позбавлення волі. Правові підстави та порядок здійснення волонтерської діяльності у пробації: напрями волонтерської діяльності, пов'язаної з пробацією, організація діяльності волонтерів пробації; права, обов'язки волонтерів пробації, організація волонтерської діяльності, пов'язаної з пробацією; права та обов'язки засуджених, до роботи з якими залучаються волонтери пробації. Техніки консультування засуджених. Мотиваційне інтерв'ювання. Консультування з фокусом на рішенні. «Мапа сили» (power map).

Структура освітньої компоненти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
ЗМ 1. Теоретичні засади соціальної роботи в пенітенціарній та пробаційній системах												
1.1. Теоретичні засади, принципи та функції соціальної роботи в пенітенціарній системі	7	2	2			3						
1. 2. Теоретичні та правові засади пробації в Україні	8	-	2			6						
Разом за ЗМ 1	15	2	4			9						
ЗМ 2. Історія становлення та розвитку пенітенціарної системи і соціальної роботи												
2. 1. Історичні етапи становлення пенітенціарної системи та соціальної роботи	7	2	-			5						
2.2. Сучасна трансформація пенітенціарної системи та розвиток соціальної роботи	8	2	2			4						

Разом за ЗМ 2	15	4	2			9						
ЗМ 3. Сучасні моделі пенітенціарної та пробаційної систем: зарубіжний досвід												
3.1. Зарубіжні моделі соціальної роботи в пенітенціарній системі	7	2	-			5						
3.2. Міжнародний досвід організації пробації	8	-	2			6						
Разом за ЗМ 3	15	2	2			11						
ЗМ 4. Пенітенціарна психологія та педагогіка в практиці соціальної роботи												
4.1. Психологічні особливості осіб, які перебувають у місцях несповоди	7	2	-			5						
4.2. Пенітенціарна педагогіка та соціально-виховна робота	8	-	2			6						
Разом за ЗМ 4	15	2	2			11						
ЗМ 5. Професійна діяльність соціального працівника в пенітенціарній системі												
5.1. Професійна роль та організація діяльності соціального працівника в УВП	7	2	-			5						
5.2. Міждисциплінарна взаємодія та професійна етика соціального працівника	8	-	2			6						
Разом за ЗМ 5	15	2	2			11						
ЗМ 6. Технології соціальної роботи із засудженими та суб'єктами пробації												
6.1. Соціальна діагностика, оцінювання потреб і ризиків у соціальній роботі	7	2	2			3						
6.2. Соціальна підтримка, консультування та соціальний супровід	8	2	-			6						
Разом за ЗМ 6	15	4	2			9						
Усього годин	90	16	14			60						

Методи навчання:

Програмний результат навчання	Змістова спрямованість у межах ОК	Теми, у межах яких формується ПР	Методи навчання	Форми та методи контролю
ПР-5 Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати	Аналіз проблем, складних життєвих обставин і потреб осіб, які перебувають в установах виконання	ЗМ 1, 2, 5	Проблемне навчання, аналіз професійних ситуацій, ситуаційні завдання, дискусія, аналіз практичних	Аналіз професійної ситуації; практичне завдання з обґрунтування вибору методу роботи; ситуаційні завдання на семінарах; ІНДЗ;

ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.	покарань або є суб'єктами пробації; теоретичне обґрунтування вибору методів соціальної роботи та прогнозування наслідків професійних рішень.		прикладів, робота в малих групах, моделювання професійних рішень.	тестування. <i>Форма підсумкового контролю: екзамен.</i>
ПР-13 Використовувати методи соціальної діагностики у процесі оцінювання проблем, потреб, специфічних особливостей та ресурсів клієнтів.	Застосування методів соціальної діагностики для оцінювання проблем, потреб, індивідуальних особливостей, ресурсів і ризиків клієнтів; використання результатів оцінювання для визначення напрямів соціальної роботи.	ЗМ 4,5	Практичне дослідження, аналіз ситуації клієнта, робота з діагностичними інструментами, аналіз документів, проблемне навчання, робота в парах і групах, міні-дослідження.	Практична діагностична робота; аналіз ситуації клієнта; робота з інструментами оцінювання; інтерпретація результатів; самостійне завдання; ІНДЗ; тестування. <i>Форма підсумкового контролю: екзамен.</i>
ПР-20 Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби supervізії для їх розв'язання, в тому числі на етапі раннього втручання.	Виявлення та аналіз етичних дилем у професійній діяльності; дотримання прав, гідності, конфіденційності та професійних меж клієнта; аналіз складних професійних ситуацій за допомогою supervізії.	ЗМ 3,6	Етичний аналіз, аналіз дилем, дискусія, моделювання професійних ситуацій, професійна рефлексія, supervізійний розбір ситуацій, групове обговорення.	Аналіз етичної дилеми; supervізійний розбір професійної ситуації; рефлексивне завдання; ситуаційні завдання; ІНДЗ; тестування. <i>Форма підсумкового контролю: екзамен.</i>

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Заняття проводяться у формі дискусій, мозкових штурмів; висловлювання власної точки зору заохочується;

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності та використання ШІ. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної

інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності та неправомірного використання технологій ІІІ не толеруються; підтримка створення освітньо-наукового середовища, побудованого на прозорості, доброчесності та високих стандартах наукової етики.

Інструменти ІІІ, такі як ChatGPT, Grammarly, Claude, Gemini або інші подібні платформи, можуть бути використані здобувачами для підтримки самостійної та індивідуально-дослідної роботи. Це включає написання чернеток, перевірку граматики, генерацію ідей або обробку даних. Проте, використання ІІІ повинно відбуватись етично і не заміняти самостійну роботу здобувача. Здобувачі повинні дотримуватись таких принципів: ІІІ не може використовуватись для автоматичного виконання завдань, що вимагають критичного мислення та аналізу. Будь-яке використання ІІІ повинно бути відкрито зазначене в роботі (наприклад, у вигляді примітки про використання інструменту для певних етапів). Здобувачі несуть відповідальність за зміст роботи, включаючи точність інформації та уникнення плагіату. Інструменти ІІІ не повинні використовуватись для генерації академічних текстів без критичного аналізу здобувачем, порушення приватності та конфіденційності даних, а також для створення та поширення дезінформації.

Суттєве використання ІІІ підлягає обов'язковому розкриттю у письмовій/проектній роботі відповідно до політик БДПУ (Політика БДПУ щодо ІІІ в дослідженнях; Рекомендації GAiDeT; Положення про використання ІІІ в освітньому процесі). Розкриття подається у вигляді декларації в тексті роботи. Недекларування вважається порушенням академічної доброчесності. Розміщення декларації здійснюється перед «Списком використаних джерел» або наприкінці роботи, якщо список джерел не передбачено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн режимі за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (ноутбук); програмне (Microsoft Office: Power Point, Word, Moodle, Zoom, репозитарій); наочність (презентації у форматі Power Point).

Система оцінювання та вимоги:

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне тестування та самостійна робота						Середнє арифметичне за поточну роботу	Екзамен	Сума
ЗМ 1		ЗМ 2		ЗМ 3				
T1	T2	T1	T2	T1	T2			
25		25		25				
ЗМ 4		ЗМ 5		ЗМ 6				
T1	T2	T1	T2	T1	T2			
25		25		25				

Поточний контроль

ЗМ 1.					
Лекційне заняття	Семінарське заняття	Самостійна робота	ІНДЗ	Тестування за темою	Підсумкові бали
	теоретична частина – 5 практичні завдання – 2	3	5	10	25
ЗМ 2.					
	теоретична частина – 5 практичні завдання – 2	3	5	10	25
ЗМ 3.					
	теоретична частина – 5 практичні завдання – 2	3	5	10	25
ЗМ 4.					
	теоретична частина – 5 практичні завдання – 2	3	5	10	25
ЗМ 5.					
	теоретична частина – 5 практичні завдання – 2	3	5	10	25
ЗМ 6.					
	теоретична частина – 5 практичні завдання – 2	3	5	10	25
Загалом					150
Підрахунок					
Середнє арифметичне $150 \div 3$ кредити = 50 балів максимум					

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних, індивідуальних робіт тощо. Нарахування рейтингових балів здійснюється відповідно до критеріїв оцінювання (не пізніше ніж за тиждень після проведення семінарського заняття), систематизованих для кожного з видів робіт та представлено на електронній навчальній платформі Moodle БДПУ <https://edu.bdpu.org/login/index.php>.

Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється в усній формі (відповіді на перелік запропонованих питань). Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів набраних під час поточного контролю за всіма кількості кредитів (визначається середній бал, набраний під час поточного контролю) та додаються бали, набрані під час підсумкового контролю за формулою:

$$m = \frac{3M_1 + 3M_2 + 3M_3 + 3M_4}{n} + 50 = 100$$

$$m = \frac{3M_1 + 3M_2 + 3M_3 + 3M_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

$3M_1, 3M_2, 3M_3, 3M_4, \dots$ – бали за відповідні змістові модулі;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен.

Шкала оцінювання: внутрішня університетська шкала

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)
1-34	F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основні:

1. Кримінально-виконавче право : навч.-метод. посіб. / уклад.: О. В. Ткачова, М. П. Черненко. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 164 с. URL: <https://hdl.handle.net/11300/27816>
2. Назаров О. А. Соціально-виховна робота із засудженими та особами, взятими під варту : навч. посіб. Київ : Пенітенціарна академія України, 2021. 248 с.
3. Кримінально-виконавче право України : підручник / за заг. ред. проф. Ю. В. Бауліна. Київ : Право, 2022. Том 1. 384 с. URL: <https://elar.navs.edu.ua/jspui/handle/123456789/10326>
4. Бойко В. М. Соціальна робота в закладах пенітенціарної системи: інноваційні підходи : монографія. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 210 с. URL: cnu.edu.ua
5. Романов С. В. Пробація в Україні: правові та організаційні засади формування : навч. посіб. Харків : Право, 2021. 196 с.
6. Шевченко О. М. Пенітенціарна психологія та педагогіка : підручник. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 312 с.
7. Марчук А. І. Оцінювання ризиків повторного вчинення правопорушень у системі пробації : метод. рек. Дніпро : ДДУВС, 2022. 88 с.
8. Ткаченко Л. І. Консультування та соціально-психологічна допомога засудженим : навч. посіб. Львів : Новий Світ-2000, 2023. 176 с.
9. Ковальчук О. П. Підготовка до звільнення та соціальна адаптація осіб, які відбули покарання : практичний посібник. Київ : Логос, 2024. 154 с.

Додаткові:

1. Андрушко А. В. Захист прав засуджених за міжнародними стандартами та законодавством України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2021. Вип. 65. С. 142–147.
2. Бондаренко О. В. Складові професійного розвитку соціальних працівників у пенітенціарній системі. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота.* 2020. Вип. 2 (47). С. 34–38. URL: uzhnu.edu.ua
3. Гречанюк С. К. Особливості ресоціалізації неповнолітніх засуджених в умовах пенітенціарної пробації. *Пенітенціарна система: філософія, право, психологія.* 2022. № 3. С. 55–62.
4. Дмитренко В. В. Технології соціальної роботи у пенітенціарних закладах України. *Вісник Національного авіаційного університету. Серія: Філософія. Культурологія.* 2021. № 2 (34). С. 112–118. URL: researchgate.net

5. Клименко О. О. Пенітенціарна психологія: діагностика та корекція девіантної поведінки правопорушників : монографія. Одеса : Фенікс, 2023. 240 с.
6. Кравченко Т. В. Соціальне консультування суб'єктів пробації: методичні аспекти. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2022. Вип. 1 (8). С. 95–103.
7. Мельник М. С. Оцінка ризиків та індивідуальне планування виховного впливу на засуджених. *Право і безпека*. 2020. № 4. С. 131–137.
8. Поляков В. І. Соціальна реінтеграція звільнених осіб: взаємодія органів пробації та громадських організацій. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2023. № 2. С. 77–83.
9. Сидоренко Л. А. Правовий статус суб'єктів пробації та механізми його забезпечення в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 5. С. 190–194.
10. Яковець І. С. Моделювання програм ресоціалізації засуджених в умовах цифровізації пенітенціарної системи. *Правничий часопис Донецького університету*. 2022. № 1-2. С. 104–111.

Нормативно-правові та інформаційні ресурси

1. Кримінально-виконавчий кодекс України : Закон України від 11 лип. 2003 р. № 1129-IV : станом на 1 серп. 2026 р. URL: rada.gov.ua
2. Про пробацію : Закон України від 5 лют. 2015 р. № 160-VIII : чинна ред. URL: rada.gov.ua
3. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк : Закон України від 17 берез. 2011 р. № 3160-VI : чинна ред. URL: rada.gov.ua
4. Про організацію соціально-виховної та психологічної роботи із засудженими : наказ Міністерства юстиції України від 4 листоп. 2013 р. № 2300/5 : чинна ред. URL: rada.gov.ua
5. Державний стандарт соціальної інтеграції та реінтеграції бездомних осіб (застосовується в частині реінтеграції осіб після звільнення) : наказ Міністерства соціальної політики України від 19 верес. 2013 р. № 596. URL: rada.gov.ua
6. Офіційний сайт Міністерства юстиції України / Пенітенціарна система та пробація. URL: <https://minjust.gov.ua>
7. Державна установа «Центр пробації» : офіційний вебпортал. URL: probation.gov.ua
8. Єдиний реєстр засуджених та осіб, узятих під варту / Міністерство юстиції України. URL: <https://kvs.gov.ua>

Інтернет-ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org.ua>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org.ua>
3. Репозитарій БДПУ: <https://dspace.bdpu.org.ua/>
4. Електронна навчальна платформа Moodle БДПУ <https://edu.bdpu.org/login/index.php>.